

NACKA
KOMMUN

Kallelse/föredragningslista
10 november 2021

Utbildningsnämnden

Tid: kl. 18:00-19:25

Plats: Nacka stadshus

Monica Brohede Tellström (L), ordförande

Utbildningsnämnden

1. Mötesinformation

Förslag till beslut

Sammanträde **onsdagen** den 10 november kl 18:00 i Nackasalen. Se separat information om distansdeltagande (OBS! anmälan.)

Gruppmöten innan sammanträdet kl 17:00.

Majoriteten i rum Gliwice (ÖH 0) och oppositionen i rum Kisumu (ÖH 0)

Politisk beredning måndagen den 8 november kl 17:00. Digitalt, länk skickas till berörda.

2. Närvaro

3. Justering

4. Fastställande av föredragningslistan

5. Framgångsfaktorer i arbetet med barn/elever i behov av särskilt stöd,

6. Våga visa årsrapport 2020/21 (UBN 2021/137)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

7. Revidering av riktlinje för placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola (UBN 2021/150)

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar om riktlinjer för placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola i enlighet med bilagan till tjänsteskrivelsen.
2. Utbildningsnämnden beslutar att riktlinjen gäller från 1 januari 2022.

8. Revidering av riktlinje för skolpeng och programpeng utomlands (UBN 2021/152)

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar om riktlinjer för skolpeng utomlands i enlighet med bilaga 1 till tjänsteskrivelsen.
2. Utbildningsnämnden beslutar att riktlinjen gäller från 1 augusti 2022. Begränsningen till godkända utlandsskolor gäller ansökningar från och med höstterminen 2022.

9. Information från utbildningsenheten

NACKA
KOMMUN

Kallelse/föredragningslista
10 november 2021

Utbildningsnämnden

10. Anmälan av delegationsbeslut (UBN 2021/36)
11. Anmälningar (UBN 2021/60)
12. Övriga frågor

Våga visa årsrapport 2020/21

6

UBN 2021/137

2021-10-25

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: UBN 2021/137

Våga visa årsrapport 2020/21

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Årsrapporten redogör för verksamheten läsåret 2020/2021 inom utvärderingssamarbetet Våga visa, som utgår från barn- och elevperspektivet och syftar till ökad måluppfyllelse i förskola och skola.

Under 2020/2021 utfördes inga observationer i förskolor och skolor på grund av pandemin, som inte gjorde verksamhetsbesök möjliga. Den årliga Våga visa-enkäten till elever och vårdnadshavare genomfördes däremot som vanligt. Bytet av leverantör för enkäten medförde att alla administrativa system bakom enkäten behövde byggas upp på nytt, vilket innebar också mer arbete för kommunernas samordnare. Under läsåret har också en översyn av enkätfrågorna för förskola, grund- och gymnasiesärskola inför 2022 års enkät genomförts i syfte att anpassa enkäterna ytterligare till respektive skolforms läroplan.

Kommande läsår finns behov av ytterligare utvecklingsarbete från leverantörens sida kring systemen bakom enkäten. Kommunerna behöver rekrytera nya observatörer och utbilda dessa i Våga visa-metoden. Bedömningsgrunderna för observationer i särskolan behöver ses över. Arbetssätten i samband med en observation kan effektiviseras genom att digitalisera vissa typer av möten.

Ärendet

Årsrapporten redogör för verksamheten läsåret 2020/21 inom utvärderingssamarbetet Våga visa, som utgår från barn- och elevperspektivet och syftar till ökad måluppfyllelse i förskola och skola. Våga visa är ett samarbete mellan Nacka, Danderyd, Sollentuna och Upplands Väsby kommun.

Observationer

Den del av Våga visa-samarbetet som avser observationer i förskola och skola har under 2020/21 behövt ställas in, eftersom verksamhetsbesök inte har varit möjliga under pandemin. Totalt finns 43 observatörer i nätverket, men det finns behov av att rekrytera fler nya observatörer med sikte på att kunna starta upp observationerna igen till vårterminen 2022.

Enkät till elever och vårdnadshavare

Det andra benet inom Våga visa är den årliga enkäten till elever och vårdnadshavare, som även Täby, Upplands Bro, Vallentuna och Värmdö kommun deltar i. Enkäten genomfördes i början av vårterminen och resultaten har redovisats för utbildningsnämnden i juni (UBN 2021/76).

En ny leverantör har upphandlats och genomförde enkäten för första gången, vilket krävde att de byggde upp nya systemstöd för att genomföra enkäten och redovisa resultaten. Det fanns utmaningar i detta vilket årsrapporten redogör för. Utifrån den genomförda utvärderingen sker under kommande läsår ett fortsatt utvecklingsarbete från leverantörens sida, som kommunernas samordnare på olika sätt ger stöd till för att säkerställa ett smidigt genomförande av enkäten och en efterföljande god leverans av enkätresultaten till 2022 års enkät.

Utbildningsenhetens bedömning

Våga visas verksamhet läsåret 2021/2022 var ovanlig, dels genom att hela läsåret präglades av pandemin vilket omöjliggjorde observationer i förskola och skola, dels av att hela det underliggande systemstödet för enkäten behövde skapas på nytt i och med upphandlingen av en ny enkät-leverantör. Det planerade utvecklingsarbetet och rekryteringen av observatörerna sköts därför fram i tid och ökad prioritet gavs åt arbetet med att kunna genomföra enkäten till elever och vårdnadshavare som vanligt.

Siktet är nu inställt på att genomföra observationer av förskolor och skolor under vårterminen 2022 igen, självklart under förutsättning att smittspridningsläget gör verksamhetsbesök möjliga. Det finns därför behov av att under läsåret 2021/2022 rekrytera fler nya observatörer inom alla skolformer och kommuner. Observationerna kan enligt utbildningsenhetens bedömning bidra positivt inte bara genom att tillföra underlag för den observerade enhetens fortsatta kvalitetsarbete. Även den förskola eller skola som observatörerna till vardags arbetar i kan dra nytta av den kompetensutveckling och omvärldsspaning som uppdraget som observatör för med sig.

Nackas anordnare av förskolor och skolor deltar alla i den årliga Våga visa-enkäten till elever och vårdnadshavare. Utan medverkan från verksamhetsledning och lärare skulle enkäten inte kunna genomföras. Det är därför enligt utbildningsenhetens bedömning viktigt att systemstödet för enkäten utvecklas ytterligare för att detta arbete ska fungera så

smidigt som möjligt i verksamheterna. En god resultatredovisning är också viktig för att enheterna ska kunna ha så mycket nytta som möjligt av enkätresultaten i sitt systematiska kvalitetsarbete. Därför kommer kommunernas samordnare att fortsätta arbetet med att stödja den nya leverantören att utveckla systemstöden bakom enkäten under kommande läsår.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet innehåller inga beslut med ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Årsrapporten redogör för verksamheten inom utvärderingssamarbetet Våga visa, som utgår från barn- och elevperspektivet. Våga visa bidrar på olika sätt till att främja kvalitetsutveckling i förskola och skola, vilket är positivt för barn och elever. Ärendet innehåller dock inga beslut med konsekvenser för barn.

Bilagor

Våga visa årsrapport 2020/21

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Åsa Arnell
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Årsrapport

Läsåret 2020/2021

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	2
1.1 Pandemins påverkan	3
2. Samordnarnas slutsatser	3
2.1 Behov av nya observatörer och att utbilda observatörer	3
2.2 Utveckla processen med Enkätfabriken om enkäterna och dess analysverktyg	3
2.3 Involverandet av fler kommuner	4
3. Utvecklingsarbete under året	4
3.1 Översyn av enkätfrågor	4
3.2 Övergång till ny leverantör - Enkätfabriken	4
3.3 Undersökning av möjlighet att genomföra digitala observationer	4
4. Utvärdering av arbetet med Enkätfabriken	5
4.1. Utvärderingsmöten med Enkätfabriken	5
4.2 Planeringsfasen	5
4.3 Insamlingsfasen	5
4.4 Rapportfasen	5
5. Uppföljning av arbetsområdena i årsredovisning 2019/20	6

Sammanfattning

2020/2021 har på många sätt varit ett ovanligt år. Perioden har präglats av den rådande pandemin med inställda observationer som följd. Under året har enkätfrågorna setts över för att säkerställa god koppling till läroplanerna. Fokus har lagts på att implementera den nya leverantören, Enkätfabriken, så att enkäten till vårdnadshavare och elever har kunnat genomföras som vanligt. Processen har varit både tids- och arbetskrävande för kommuner och för samordnargruppen. Trots stora arbetsinsatser kvarstår en hel del arbete att genomföras för att säkerställa en bättre leverans kommande år.

Identifiering av arbetsområden inför kommande läsår:

- Förbättra processen kring enkäterna tillsammans med Enkätfabriken
- Utveckla analysverktyget för enkätresultaten tillsammans med Enkätfabriken
- Uppdatera och se över observationsmetod för grundskolan
- Se över hur den digitala mötestekniken kan effektivisera arbetsmöten och andra typer av möten i samband med observationer

Utifrån det rådande pandemiläget

- Rekrytera nya observatörer samt utbilda dem
- Återutbilda befintliga observatörerna

1. Inledning

Våga Visa är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan fyra kommuner i Stockholmsområdet: Nacka, Sollentuna, Upplands Väsby och Danderyd. Syftet med samarbetet är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola.

Våga Visa

- Baseras på läroplaner för förskola och skola
- Utgår från ett barn- och elevperspektiv
- Stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- Jämför kommunernas förskolor och skolor
- Sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling
- Bidrar med kompetensutveckling för lärare och rektorer

Samarbetet startade 1998 med observationer i grundskolan. Från och med år 2006 har samarbetet namnet Våga Visa. Metoderna omfattar idag observationer från förskola till gymnasieskola där varje enhet som observeras även gör en självskattning. I Våga Visa ingår även en gemensam elev- och föräldraenkät i vilken tio Stockholmskommuner ingår.

Årsrapporten beskriver arbetet läsåret 2020/2021. Rapporten har skrivits gemensamt av de fyra kommunernas samordnare för Våga Visa.

Styrgruppen består av: Kent Henningson (Danderyd), Susanne Nord (Nacka), Linda Ekstrand (Sollentuna), Astrid Täfvander (Upplands Väsby).

Samordnargruppen består av: Eva Hoas /Danderyd (ht 20-mars 21) Kristofer Fagerström (Danderyd från mars 21), Åsa Arnell (Nacka), Johan Hesselgren, Björn Axén (Upplands Väsby) samt Sara Countakis, koordinator (Nacka).

1.1 Pandemins påverkan

På grund av pandemin så har bedömningen gjorts att det inte varit görbart att varken skicka ut observatörer till förskola/skola eller att belasta enheterna med ytterligare arbete i en redan ansträngd situation. Således har inga observationer utförts under hösten 2020 eller våren 2021. Beslut om detta fattades utifrån pandemins utveckling och rekommendationerna för att motverka smittspridning.

Det är brukligt att hålla en kick-off för observatörer under hösten och en under våren. Hösten 2020 anordnades på grund av pandemin istället ett digitalt nätverksmöte med temat "Kvalitetsarbete under pandemi/kris". Antalet deltagare var få. Under våren arrangerades varken kick-off eller digitalt nätverksmöten.

Enkäten genomfördes under pandemin, vilket sannolikt påverkade svarsfrekvensen negativt. Exempelvis var frånvaron av elever högre från skolan och i förskolan träffade personalen inte i samma utsträckning vårdnadshavarna. Svarstiden för enkäten förlängdes därför.

2. Samordnarnas slutsatser

Perioden har präglats av den rådande pandemin och fokus har lagts på att implementera den nya leverantören Enkätfabriken i Våga Visa samt att revidera och se över enkätfrågorna.

2.1 Behov av nya observatörer och att utbilda observatörer

Antalet observatörer som vårterminen 2021 uppgav att de stod till förfogande för observationer var totalt 45 personer, varav 28 inom grundskola och 17 inom förskola.

Diagram 1. Antal aktiva observatörer. Siffrorna för 2018 och 2019 gäller observatörer som faktiskt varit ute och observerat under året (höst- eller vårtermin). Siffran för 2020 avser observatörer som observerat eller var inbokade för observation vårterminen 2020. Siffrorna för 2021 gäller antal observatörer som angett intresse för att observera under höstterminen 2021. Det är svårt att dra slutsatser utifrån dessa siffror på grund av pandemin som medförde att de flesta observationer behövde ställas in vårterminen 2020 medan inga observationer alls kunde genomföras höstterminen 2020 eller vårterminen 2021. Det totala antalet observatörer i nätverket var i juni 2021 45 personer.

Med utgångspunkt i att observationer ska kunna genomföras som normalt efter pandemin kommer fokus den närmaste tiden att behöva läggas på att rekrytera nya observatörer och utbilda dessa. Behovet är olika stort i olika kommuner och olika skolformer. Med tanke på det långa uppehållet av observationer kommer det också finnas behov av att fortbilda befintliga observatörer i Våga visa-metoden.

2.2 Utveckla processen med Enkätfabriken om enkäterna och dess analysverktyg

I den nya leverantörens första genomförande av enkäten fanns brister som är viktiga att rätta till inför nästa enkätomgång.

Efter utvärdering av enkätens genomförande och resultatredovisning med Enkätfabriken gör samordnarna bedömningen att problemen bör kunna lösas inför nästa års enkätomgång.

2.3 Involvera samtliga kommuner bakom enkäten

För att säkerställa ett deltagande från samverkanskommunerna i arbetet med enkäten har dessa inkluderats i större utsträckning i arbetet än tidigare. Detta innebär samtidigt utmaningar i hur arbetet ska utformas så att det blir effektivt. Bedömningen är att det ändå är viktigt med fler kommuners samverkan då det stärker legitimiteten för hela samarbetet.

3. Utvecklingsarbete under året

3.1 Översyn av enkätfrågor

Under våren 2021 uppdaterades frågorna i enkäterna för förskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan utifrån respektive skolforms läroplan. Även grundskolans enkäter till elever och vårdnadshavare sågs över och reviderades. Samtliga samverkanskommuner deltog i arbetet.

3.2 Övergång till ny leverantör - Enkätfabriken

Under hösten hade arbetsgruppen ett flertal möten för övergången till Enkätfabriken som leverantör. Arbetsgruppen hade både möten utan och med Enkätfabriken samt tidvis intensiv mejlkontakt.

Under hösten 2020 säkerställde arbetsgruppen enkätfrågorna inför överlämning till enkätfabriken. Därutöver handlade det om hur enkäten skulle distribueras, hur adresser till respondenter skulle samlas in, hur förskolor och skolor skulle kunna välja egna enkäter och ange enheternas kontaktpersoner. Arbete skedde även med hur enkätresultaten skulle rapporteras med rapporter, webbportal samt det Excelbaserade analysverktyget i Excel.

Under hösten tog arbetsgruppen också fram formen för enhetsrapporten. Enkätfabriken utarbetade Webbportal och Pivotfil under våren. Två representanter, från Danderyd och Upplands Väsby, valdes ut att föra arbetsgruppens talan med Enkätfabriken. Representanterna fick relativt tidigt under våren se hur webbportalen och pivotfilerna skulle fungera i princip. Dock med annat innehåll som inte hade samma komplexitet som Våga Visa. Det är viktigt att påpeka att Enkätfabriken aldrig visade en slutlig utformning av hur resultatredovisningen skulle se ut.

3.3 Undersökning av möjlighet att genomföra digitala observationer

Samordnarna genomförde en översyn kring möjligheten att övergå till digitala observationer. Bland annat intervjuades tillsynsansvariga för förskolan från Upplands Väsby. Deras erfarenhet var att det i vissa avgränsade delar gick att genomföra tillsynen digitalt, men inte på ett sätt som fullt ut kunde ersätta besök i verksamheten.

Samordnargruppen kom fram till att den unika delen i observationerna, och som också uppskattas mest av verksamheterna, inte kan ersättas av digitala metoder. Vissa moment kan effektiviseras tack vare att den digitala mötestekniken utvecklats. Det handlar dock framförallt om möten av olika slag, exempelvis observatörgruppens arbetsmöten och eventuellt vissa möten med verksamhetsledning. Detta är viktigt att utveckla i samband med att verksamhetsbesök återigen blir möjliga.

4. Utvärdering av arbetet med Enkätfabriken

4.1. Utvärderingsmöten med Enkätfabriken

Under våren hade hela kommungruppen två utvärderingsmöten med Enkätfabriken. Enkätfabriken har till stora delar själva identifierat brister och presenterat förslag på lösningar. De har också snabbt åtgärdat problem som uppstått och haft en hög grad av tillgänglighet.

4.2 Planeringsfasen

I och med övergången till Enkätfabriken som leverantör krävdes det på nytt insamlande av kontaktinformation till respektive kommuns olika enheter. Nya rutiner upprättades också för hur enheterna skulle registrera sig till enkäten.

Att kontrollera att anmälningarna var rätt och påminna om komplettering av anmälan lades på de enskilda kommunerna. Det fanns även en otydlighet för enheterna vad som ingick i tjänsten och vad som kostade extra. Detta orsakade extraarbete i kommunerna.

Systemen behöver justeras inför nästa enkätomgång för att bli mer användarvänlig för enheterna.

4.3 Insamlingsfasen

Distributionen av webbenkäten var otydlig för både hem och förskola. Detta är viktigt att förbättra till nästa års enkätomgång för att säkerställa en hög svarsfrekvens.

4.4 Rapportfasen

Leveransen av enkätens resultat blev försenad vilket kom att påverka hela processen negativt. Det fanns även en otydlighet kring huruvida Enkätfabriken skulle leverera kommunrapporter vilket gjorde att de blev ytterligare försenade.

Leveransen av resultaten till kommunernas samordnare behövde justeras i efterhand för att vara korrekt och i enlighet med vad som överenskommits. Detta medförde att kommunernas resultatredovisning försenades. Det behövs fortsatt revidering av uppbyggnaden kring det excelbaserade analysverktyget tillsammans med Enkätfabriken för att uppnå en grundläggande funktionalitet. När det gäller webbportalen så kan användarvänligheten förbättras genom vissa justeringar.

5. Uppföljning av arbetsområden i årsredovisning 2019/20

- Observationsmetoden - Utvärdera nya bedömningsaspekter för förskola och fritidshem

Har genomförts i samband med revideringen av enkätfrågorna

- Enkät - etablera samarbetet med nya leverantören i vilket det ingår att bestämma funktioner i analysverktyget

Har genomförts, men på grund av de problem som redogjorts för ovan kvarstår mycket dialog med Enkätfabriken för att rätta till brister i det levererade analysverktyget.

- Rekrytering av observatörer inom samtliga skolformer

Har inte genomförts pga rådande pandemi.

- Revidera enkätfrågorna för förskolan så att de är anpassade efter deras läroplan.

Har genomförts och förankrats med de andra kommunerna.

- Bättre struktur för hur goda exempel sprids

Har inte genomförts eftersom inga nya observationer gjorts.

- Syfte och användning av ledningens självskattning behöver förtydligas.

Har inte genomförts eftersom andra områden prioriterats i en situation med inställda observationer.

Revidering av riktlinje för
placering av elever i
kommunal förskoleklass och
grundskola

7

UBN 2021/150

2021-11-01

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: UBN 2021/150

Revidering av riktlinje för placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar om riktlinjer för placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola i enlighet med bilagan till tjänsteskrivelsen.
2. Utbildningsnämnden beslutar att riktlinjen gäller från 1 januari 2022.

Sammanfattning

Riktlinjerna för placering av elever i förskoleklass och grundskola har setts över. Riktlinjen har reviderats när det gäller beräkningen av relativ närhet som framöver inte kommer att avrundas till närmaste hundratal. Mätningen avser som tidigare gångvägar mellan mätpunkterna mellan elevens folkbokföringsadress och skolan.

Riktlinjerna har även förtydligas genom att ändra några ordval.

Ärendet

I *Riktlinje för placering av elever i förskoleklass och grundskola* (bilaga 2) förtydligas hur bestämmelserna kring skolplacering i skollagen tillämpas i Nacka kommun. Riktlinjen som beslutades i december 2020 gäller för placering av barn folkbokförda i Nacka kommun vid kommunala skolor i Nacka. Riktlinjen beskriver bland annat hur principen om relativ närhet fungerar som urvalsgrund, då en skola har fler sökande än platser. En översyn av Riktlinjen har nu gjorts. Den utgår från erfarenheterna i samband med skolvalet 2021.

Mätning av avstånd

I nu gällande Riktlinje ska avståndet mätas som gångavstånd i meter mellan elevens folkbokföringsadress och skola och vid beräkning av relativ närhet sker avrundning till närmaste hundratal meter. För att mätning ska bli mer exakt ändrar vi till att mäta i absolut avstånd i meter mellan elevens folkbokföringsadress och skolans mätpunkt. Det innebär att det blir tydligare hur olika vårdnadshavares ansökningar särskiljs från varandra när urval är nödvändigt. Därför föreslår utbildningsenheten att avrundning till närmaste hundratal avskaffas och att mätning sker i absolut avstånd i meter.

Övriga ändringar

Riktlinjerna har även förtydligas genom att ändra några ordval.

Riktlinje placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola	Reviderad Riktlinje placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola
Skolvalen görs i Nacka kommuns e-tjänst. Om det finns särskilda skäl, till exempel att eleven har sekretessmarkering, anges valen skriftligt till utbildningsenheten.	Skolvalen görs i Nacka kommuns e-tjänst. Om eleven har sekretessmarkering, anges valen skriftligt till utbildningsenheten.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

De föreslagna ändringarna syftar till att säkerställa att skolplacering görs på ett rättssäkert sätt, vilket är positivt för barn

Bilagor

Bilaga 1 Förslag till ny riktlinje

Bilaga 2 Nu gällande riktlinje (beslutad november 2020)

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Anna-Carin Olsson
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
Ange diarienummer:	Ange datum.	Utbildningsnämnden	Utbildningsnämnden	Susanne Nord
Riktlinje	Placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola			

Placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola

Dokumentets syfte

Syftet med riktlinjen är att ange Nacka kommuns tillämpning av skollagens regler för placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola.

Dokumentet gäller för

Placering av elever, folkbokförda i Nacka kommun, i förskoleklass och grundskola vid de kommunala skolorna i Nacka.

Obligatoriskt skolval

Alla vårdnadshavare till ett barn som är folkbokfört i Nacka kommun och som behöver en skolplacering ska välja skola till sitt barn.

Detta gäller alltid om barnet

- ska börja i förskoleklass
- går på en skola som inte har nästföljande årskurs

Vårdnadshavare ska också ansöka om skolplacering till sitt barn om de

- vill byta skola
- flyttar till Nacka

Skolvalen görs i Nacka kommuns e-tjänst. Om eleven har sekretessmarkering, anges valen skriftligt till utbildningsenheten.

Om barnet ska börja skolan till läsårsstart ska skolval göras under skolvalsperioden. Ska barnet börja vid någon annan tidpunkt, ska vårdnadshavare göra skolval då de önskar skolplats.

Huvudregeln är att tre val av skolor, rangordnade från ett till tre, ska anges om det inte handlar om ett skolbyte. Vid skolbyte kan ett till tre skolval anges.

Beslut om placering

Av utbildningsnämndens delegationsordning framgår vem som är delegerad att fatta placeringsbeslut till de kommunala skolorna i Nacka.

Placering i förskoleklass och grundskola

Huvudprincip

Huvudprincipen är att en elev placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå (9 kap. 15 § respektive 10 kap. 30 § skollagen (2010:800)).

Eftersom Nacka kommun tillämpar obligatoriskt skolval och alla vårdnadshavare gör aktiva skolval för sina barn är vårdnadshavarnas val utgångspunkten för elevernas skolplacering. Strävan är att ett så högt rangordnat önskemål som möjligt ska tillgodoses. Om inte något av de tre önskemålen kan tillgodoses, sker placering vid en kommunal skola inom rimligt avstånd från hemmet.

Placering i en urvalssituation

Förskoleklass

Om antalet sökande till en viss årskurs på en skola överstiger platstillgången fattas beslut om placering utifrån 9 kap. 15 § 1 st. skollagen (2010:800).

Grundskola

Om antalet sökande till en viss årskurs på en skola överstiger platstillgången fattas beslut om placering utifrån 10 kap. 30 § 1 st. skollagen (2010:800).

Det innebär att urval till förskoleklassen eller den aktuella årskursen i grundskolan görs utifrån relativ närhet. Vid urvalet rangordnas eleverna utifrån värdet för deras relativa närhet till skolan, från högsta till lägsta. Om flera elever har samma relativa närhet ska den eleven som har skolan som högst rangordnat val komma ifråga. Om flera elever har samma relativa närhet och samma rangordnat val ska den elev som har närmast från folkbokföringsadressen till den önskade skolan (absolut närhet) komma ifråga.

Relativ närhet

Relativ närhet = (avståndet från folkbokföringsadressen till den alternativa skolan) – (avståndet från folkbokföringsadressen till den skola som valts i första hand).

Relativ närhet mäts som skillnaden mellan avståndet från folkbokföringsadressen till elevens alternativa skola och avståndet från folkbokföringsadressen till förstahandsvalet.

Den "alternativa skolan" är den närmaste kommunala skolan mätt från elevens folkbokföringsadress. Om förstahandsvalet är den närmaste kommunala skolan är den "alternativa skolan" den näst närmaste kommunala skolan.

Urvalsgrupp

När det är fler förstahandssökande till en specifik årskurs på en skola än det finns tillgängliga platser måste urval göras. Om en elev inte får plats på sitt förstahandsval ingår eleven i urvalet till den skola som valts i andra hand. På motsvarande sätt kan en elev ingå i urvalet till den skola som valts i tredje hand.

Mätning av avstånd

Avståndet mäts som gångavstånd i meter mellan elevens folkbokföringsadress och skola. *Vid beräkning av relativ närhet sker mätning i absolut mått.*

Mätningen görs i ett digitalt kartverktyg, och samma digitala kartverktyg används för alla elever i urvalet. Avståndet som används avser den närmaste gångvägen enligt kartverktyget. Justering med hänsyn till bedömning av olika vägars trafiksäkerhet eller lämplighet görs inte. Utbildningsenheten utformar med stöd av den kommunala huvudmannens verksamhetsstöd hur mätningarna genomförs och vilka mätpunkter som gäller.

Elever med sekretessmarkering

För en elev med sekretessmarkering finns ett adresskydd vilket medför att relativ närhet inte kan beräknas med hjälp av folkbokföringsadressen. En elev med sekretessmarkering placeras därför före övriga elever och ingår därmed inte i ett eventuellt urval.

Elev som flyttar till Nacka kommun

En elev som flyttar till kommunen jämställs under skolvalsperioden med elever folkbokförda i Nacka, och tilldelas en skolplats, under förutsättning att

1. planerat inflyttningsdatum är innan skolstart eller i nära anslutning till terminsstart.
2. vårdnadshavarna under skolvalsperioden styrker kommande adress, och inflyttningsdatum, med hyres-, köpekontrakt eller liknande.

Elev som flyttar inom Nacka kommun

En elev som flyttar inom kommunen tilldelas en skolplats utifrån sin nya adress, under förutsättning att

1. planerat inflyttningsdatum är innan skolstart eller i nära anslutning till terminsstart.
2. vårdnadshavarna under skolvalsperioden styrker kommande adress, och inflyttningsdatum, med hyres-, köpekontrakt eller liknande.

Placeringen kan omprövas utifrån den aktuella folkbokföringsadressen om flytt ej skett enligt skolvalsansökan.

Byte av skola

Ansökan om skolbyte kan göras när som helst under året. Om skolbytet avser en placering som önskas i samband med läsårsstart ska ansökan ske under skolvalsperioden. Vårdnadshavarna ska vara överens för att skolbyte ska kunna ske.

I en urvalssituation görs urval på samma sätt som beskrivits ovan.

Placering utanför skolvalsperioden

En elev som ansöker om placering till annan tidpunkt än läsårsstarten, kan göra det när som helst under året, i kommunens e-tjänst. På samma sätt som beskrivits ovan är huvudprincipen att tillmötesgå vårdnadshavarnas önskemål av skola.

Om vald skola inte kan ta emot en elev

Är det inte möjligt att tillmötesgå vårdnadshavarnas skolval på grund av att mottagandet av eleven skulle innebära betydande ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen fattas beslutet utifrån 9 kap. 15 § 2 st. (förskoleklassen) respektive 10 kap. 30 § 2 st. (grundskolan) skollagen (2010:800). Det kan till exempel inträffa när det är fullt på skolan och det därför inte är möjligt att ta emot ytterligare en elev.

Om önskemål inte framförts

Vårdnadshavare till barn som behöver en skolplacering och som inte har gjort ett aktivt skolval kontaktas av utbildningsenheten som informerar vårdnadshavare om att skolval ska göras. Om vårdnadshavarna trots påminnelser ändå inte framför önskemål om skolplacering så placeras eleven vid en kommunal skola inom rimligt avstånd från folkbokföringsadressen.

Om vårdnadshavarna inte är överens

Om vårdnadshavarna inte är överens om skolplaceringen för ett skolpliktigt barn så placeras eleven vid en kommunal skola inom rimligt avstånd från folkbokföringsadressen.

Placering vid vissa profilklasser i grundskolan

Antagning till Eklidens skolas idrottsklass i årskurs 7 respektive till Järla skolas musikklass i årskurs 4 sker utifrån de sökandes resultat på särskilda färdighetstester. Respektive skola ansvarar för utformningen av färdighetstesterna.

Om det är fler sökande än det finns platser sker urval utifrån resultatet på färdighetstestet i enlighet med 9 kap 25–27 §§ skolförordningen (SFS 2011:185).

Till Eklidens skolas idrottsklass sker antagning av elever folkbokförda i annan kommun än Nacka endast i mån av plats.

(Adress för tillgänglighetsanpassade dokument)

Postadress: Nacka kommun, 131 61 Nacka

Besöksadress: Stadshuset, Granitvägen 15

Telefon: 08-718 80 00

E-post: info@nacka.se

SMS: 716 60

Webb: www.nacka.se

Org. nummer: 212000–0167

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
UBN 2020/140	2020-11-05	Utbildningsnämnden	Utbildningsnämnden	Susanne Nord
Riktlinje	Placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola			

Placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola

Dokumentets syfte

Syftet med riktlinjen är att ange Nacka kommuns tillämpning av skollagens regler för placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola.

Dokumentet gäller för

Placering av elever, folkbokförda i Nacka kommun, i förskoleklass och grundskola vid de kommunala skolorna i Nacka.

Obligatoriskt skolval

Alla vårdnadshavare till ett barn som är folkbokfört i Nacka kommun och som behöver en skolplacering ska välja skola till sitt barn.

Detta gäller alltid om barnet

- ska börja i förskoleklass
- går på en skola som inte har nästföljande årskurs

Vårdnadshavare ska också ansöka om skolplacering till sitt barn om de

- vill byta skola
- flyttar till Nacka

Skolvalen görs i Nacka kommuns e-tjänst. Om det finns särskilda skäl, till exempel att eleven har sekretessmarkering, anges valen skriftligt till utbildningsenheten.

Om barnet ska börja skolan till läsårsstart ska skolval göras under skolvalsperioden. Ska barnet börja vid någon annan tidpunkt, ska vårdnadshavare göra skolval då de önskar skolplats.

Huvudregeln är att tre val av skolor, rangordnade från ett till tre, ska anges om det inte handlar om ett skolbyte. Vid skolbyte kan ett till tre skolval anges.

Beslut om placering

Av utbildningsnämndens delegationsordning framgår vem som är delegerad att fatta placeringsbeslut till de kommunala skolorna i Nacka.

Placering i förskoleklass och grundskola

Huvudprincip

Huvudprincipen är att en elev placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå (9 kap. 15 § respektive 10 kap. 30 § skollagen (2010:800)).

Eftersom Nacka kommun tillämpar obligatoriskt skolval och alla vårdnadshavare gör aktiva skolval för sina barn är vårdnadshavarnas val utgångspunkten för elevernas skolplacering. Strävan är att ett så högt rangordnat önskemål som möjligt ska tillgodoses. Om inte något av de tre önskemålen kan tillgodoses, sker placering vid en kommunal skola inom rimligt avstånd från hemmet.

Placering i en urvalssituation

Förskoleklass

Om antalet sökande till en viss årskurs på en skola överstiger platstillgången fattas beslut om placering utifrån 9 kap. 15 § 1 st. skollagen (2010:800).

Grundskola

Om antalet sökande till en viss årskurs på en skola överstiger platstillgången fattas beslut om placering utifrån 10 kap. 30 § 1 st. skollagen (2010:800).

Det innebär att urval till förskoleklassen eller den aktuella årskursen i grundskolan görs utifrån relativ närhet. Vid urvalet rangordnas eleverna utifrån värdet för deras relativa närhet till skolan, från högsta till lägsta. Om flera elever har samma relativa närhet ska den eleven som har skolan som högst rangordnat val komma ifråga. Om flera elever har samma relativa närhet och samma rangordnat val ska den elev som har närmast från folkbokföringsadressen till den önskade skolan (absolut närhet) komma ifråga.

Relativ närhet

Relativ närhet = (avståndet från folkbokföringsadressen till den alternativa skolan) – (avståndet från folkbokföringsadressen till den skola som valts i första hand).

Relativ närhet mäts som skillnaden mellan avståndet från folkbokföringsadressen till elevens alternativa skola och avståndet från folkbokföringsadressen till förstahandsvalet.

Den "alternativa skolan" är den närmaste kommunala skolan mätt från elevens folkbokföringsadress. Om förstahandsvalet är den närmaste kommunala skolan är den "alternativa skolan" den näst närmaste kommunala skolan.

Urvalsgrupp

När det är fler förstahandssökande till en specifik årskurs på en skola än det finns tillgängliga platser måste urval göras. Om en elev inte får plats på sitt förstahandsval ingår eleven i urvalet till den skola som valts i andra hand. På motsvarande sätt kan en elev ingå i urvalet till den skola som valts i tredje hand.

Mätning av avstånd

Avståndet mäts som gångavstånd i meter mellan elevens folkbokföringsadress och skola. Vid beräkning av relativ närhet sker avrundning till närmaste hundratal meter. Vid mätning av absolut närhet sker ingen avrundning.

Mätningen görs i ett digitalt kartverktyg, och samma digitala kartverktyg används för alla elever i urvalet. Avståndet som används avser den närmaste gångvägen enligt kartverktyget. Justering med hänsyn till bedömning av olika vägars trafiksäkerhet eller lämplighet görs inte. Utbildningsenheten utformar med stöd av den kommunala huvudmannens verksamhetsstöd hur mätningarna genomförs och vilka mätpunkter som gäller.

Elever med sekretessmarkering

För en elev med sekretessmarkering finns ett adresskydd vilket medför att relativ närhet inte kan beräknas med hjälp av folkbokföringsadressen. En elev med sekretessmarkering placeras därför före övriga elever och ingår därmed inte i ett eventuellt urval.

Elev som flyttar till Nacka kommun

En elev som flyttar till kommunen jämställs under skolvalsperioden med elever folkbokförda i Nacka, och tilldelas en skolplats, under förutsättning att

1. planerat inflyttningsdatum är innan skolstart eller i nära anslutning till terminsstart.
2. vårdnadshavarna under skolvalsperioden styrker kommande adress, och inflyttningsdatum, med hyres-, köpekontrakt eller liknande.

Elev som flyttar inom Nacka kommun

En elev som flyttar inom kommunen tilldelas en skolplats utifrån sin nya adress, under förutsättning att

1. planerat inflyttningsdatum är innan skolstart eller i nära anslutning till terminsstart.
2. vårdnadshavarna under skolvalsperioden styrker kommande adress, och inflyttningsdatum, med hyres-, köpekontrakt eller liknande.

Placeringen kan omprövas utifrån den aktuella folkbokföringsadressen om flytt ej skett enligt skolvalsansökan.

Byte av skola

Ansökan om skolbyte kan göras när som helst under året. Om skolbytet avser en placering som önskas i samband med läsårsstart ska ansökan ske under skolvalsperioden. Vårdnadshavarna ska vara överens för att skolbyte ska kunna ske.

I en urvalssituation görs urval på samma sätt som beskrivits ovan.

Placering utanför skolvalsperioden

En elev som ansöker om placering till annan tidpunkt än läsårsstarten, kan göra det när som helst under året, i kommunens e-tjänst. På samma sätt som beskrivits ovan är huvudprincipen att tillmötesgå vårdnadshavarnas önskemål av skola.

Om vald skola inte kan ta emot en elev

Är det inte möjligt att tillmötesgå vårdnadshavarnas skolval på grund av att mottagandet av eleven skulle innebära betydande ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen fattas beslutet utifrån 9 kap. 15 § 2 st. (förskoleklassen) respektive 10 kap. 30 § 2 st. (grundskolan) skollagen (2010:800). Det kan till exempel inträffa när det är fullt på skolan och det därför inte är möjligt att ta emot ytterligare en elev.

Om önskemål inte framförts

Vårdnadshavare till barn som behöver en skolplacering och som inte har gjort ett aktivt skolval kontaktas av utbildningsenheten som informerar vårdnadshavare om att skolval ska göras. Om vårdnadshavarna trots påminnelser ändå inte framför önskemål om skolplacering så placeras eleven vid en kommunal skola inom rimligt avstånd från folkbokföringsadressen.

Om vårdnadshavarna inte är överens

Om vårdnadshavarna inte är överens om skolplaceringen för ett skolpliktigt barn så placeras eleven vid en kommunal skola inom rimligt avstånd från folkbokföringsadressen.

Placering vid vissa profilklasser i grundskolan

Antagning till Eklidens skolas idrottsklass i årskurs 7 respektive till Järla skolas musikklass i årskurs 4 sker utifrån de sökandes resultat på särskilda färdighetstester. Respektive skola ansvarar för utformningen av färdighetstesterna.

Om det är fler sökande än det finns platser sker urval utifrån resultatet på färdighetstestet i enlighet med 9 kap 25–27 §§ skolförordningen (SFS 2011:185).

Till Eklidens skolas idrottsklass sker antagning av elever folkbokförda i annan kommun än Nacka endast i mån av plats.

(Adress för tillgänglighetsanpassade dokument)

Postadress: Nacka kommun, 131 61 Nacka

Besöksadress: Stadshuset, Granitvägen 15

Telefon: 08-718 80 00

E-post: info@nacka.se

SMS: 716 60

Webb: www.nacka.se

Org. nummer: 212000–0167

Revidering av riktlinje för skolpeng och programpeng utomlands

8

UBN 2021/152

2021-10-28

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: UBN 2021/152

Revidering av riktlinje för skolpeng och programpeng utomlands

Underrubrik

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden

1. Utbildningsnämnden beslutar om riktlinjer för skolpeng utomlands i enlighet med bilaga 1 till tjänsteskrivelsen.
2. Utbildningsnämnden beslutar att riktlinjen gäller från 1 augusti 2022. Begränsningen till godkända utlandsskolor gäller ansökningar från och med höstterminen 2022.

Sammanfattning

Nacka kommun, genom utbildningsnämnden som hemkommun, har ansvar för folkbokförda elevers rätt till utbildning. Enligt huvudregeln ska skolplikten fullgöras i Sverige. I Nacka finns dock möjlighet att ta med sig skolpengen utomlands. De utredningar som gjorts av kommunens jurister av rättsläget kring medflytt av skolpeng visar att det inte är helt klarlagt kring om det är lagligt att låta skolpeng följa med en elev som studerar utomlands. Bedömningen är dock att det för elever som är borta mellan sex och tolv månader som inte omfattas av skolplikt finns möjlighet, men det finns ett behov av att bättre än i dag kunna säkerställa utbildningens kvalitet och innehåll.

Hösten 2021 är det 22 elever som beviljats skolpeng utomlands i grundskolan och lika många i gymnasiet. Flertalet elever går på någon av de godkända svenska utlandsskolorna. Undervisning på godkända svenska utlandsskolor motsvarar så långt det är möjligt den som elever får i Sverige, och verksamheten ingår i nationell tillsyn och uppföljning.

För att bättre kunna säkerställa utbildningens kvalitet och innehåll och att utbildningen respekterar de värderingar som en kommunal finansiering bör säkerställ blir det framöver enbart möjligt att ansöka om skolpeng utomlands för elever som går i godkända utlandsskolor.

Ärendet

I juni 2021 beslöt utbildningsnämnden om revidering av riktlinjen för skolplikt och skolpliktsbevakning. Utbildningsnämnden uppdrog samtidigt till utbildningsenheten att återkomma med förslag på ny riktlinje för skolpeng utomlands i ett separat ärende, och vilket ges i detta ärende. Tjänsteskrivelsen visar hur många elever som beviljas skolpeng utomlands över tid, systemet i andra kommuner samt rättsläget när det gäller medflytt av skolpeng utomlands, som beskrivs med stöd av kommunens jurister.

I skrivelsen används begreppet godkända utlandsskolor för de svenska utlandsskolor som är godkända av och står under tillsyn av nationella svenska myndigheter (se bilaga 3). Begreppet skolpeng används för skolpeng (grundskola) och programpeng (gymnasieskola).

Statistik

Tabellen nedan visar hur många elever som har beviljats skolpeng utomlands från läsåret 2016/2017 till och med höstettermen 2021 i Nacka. Denna höst var det 22 elever som beviljades skolpeng utomlands i grundskolan och lika många i gymnasiet. Det skedde en ökning av antal elever som sökte skolpeng utomlands fram till pandemin när det gäller grundskolan.

Av dessa 44 elever i grundskolan är det två elever som inte går i godkänd utlandsskola. Dessa elever går i skola i Etiopien. Andelen elever som går i godkänd utlandsskola varierar mellan åren när det gäller grundskola. I gymnasiet går flertalet elever i godkända utlandsskolor.

År	Grundskola		Gymnasiet	
	-antal elever	Varav i godkända utlandsskolor	-antal elever	Varav i godkända utlandsskolor
2016/2017	15	12	20	16
2017/2018	15	3	15	14
2018/2019	23	17	21	18
2019/2020	37	17	22	19
2020/2021	12	9	9	9
HT 2021*	22	20	22	22

Nedan följer en tabell som visar om Stockholms läns kommuner beviljar skolpeng utomlands eller inte. Nacka kommun är den enda kommun i Stockholms län som tillåter skolpeng utomlands till skolor utan begränsning. Det är sju kommuner som inte tillåter skolpeng utomlands. Fem av kommunerna tillåter ansökan om skolpeng för godkända grund- och gymnasieskolor utomlands medan 12 kommuner godkänner ansökan enbart till gymnasiet.

Antal kommuner i Stockholms län som (enligt kommunens webbplats)			
Tillåter skolpeng utomlands	Tillåter skolpeng utomlands enbart till godkända utlandsskolor för grundskola och gymnasiet	Tillåter skolpeng utomlands enbart till godkända utlandsskolor för gymnasiet	Inte har skolpeng utomlands
1	5	12	7

Godkända svenska utlandsskolor

Merparten av eleverna som har skolpengen med sig utomlands går alltså på en godkänd utlandsskola. Det finns för närvarande 15 godkända utlandsskolor (se bilaga 3).

Undervisning på godkända utlandsskolor motsvarar så långt det är möjligt den som elever får i Sverige. Skolorna följer de svenska läroplanerna, undervisningen är på svenska och de har rätt att sätta betyg. Skolinspektionen har tillsyn över verksamheten och Skolverket svarar för uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Skolorna får statsbidrag för elever till vårdnadshavare som uppfyller vissa villkor när det gäller skälen till vistelsen utomlands, till exempel om vårdnadshavaren ska tjänstgöra vid en svensk myndighet eller vid ett svenskt företag, studera eller delta i verksamhet som bedöms som väsentlig för svenska samhället.

Regelverket för skolpeng utomlands i Nacka innebär att ersättning inte utbetalas för en elev som skolan får statsbidrag för, men skolpengen kan användas när vårdnadshavaren har en annan sysselsättning än den som krävs enligt det nationella reglerna.

Det finns andra skolor som kallar sig svenska utlandsskolor och andra utbildningar som varken får statsbidrag eller har rätt att sätta betyg enligt svensk lag. Sådana skolor står inte under svensk statlig uppföljning, utvärdering och tillsyn.

Tidigare utredning av rättsläget om medflyttning av skolpeng

Under 2014-2015 gjordes en översyn av hanteringen och regleringen kring möjligheten att ta med skolpeng och programpeng utomlands från Nacka kommun¹. I utredningen som gjordes konstaterades att rättsläget inte är helt klarlagt kring om det är lagligt att låta skolpeng följa med en elev som studerar utomlands. Utredningen konstaterar att det finns möjlighet att motivera medskick av skolpeng utomlands, men att det ställer krav på att det ska finnas en koppling till kommunen, till exempel att eleven och minst en vårdnadshavare är folkbokförd där under hela utlandsvistelsen. Den lagreglering som redogörs för närmare i utredningen både gällande skollagen och kommunallagen är fortsatt aktuell.

Utredningen ledde till en del förändringar i utbildningsnämndens regler så att de är i linje med kraven i lagstiftningen. Möjligheten att ta med sig skolpengen begränsades till vistelser mellan sex månader och ett år och relationen mellan den utländska skolan och utbildningsenheten tydliggjordes vilket bland annat innebär att ersättning numera endast betalas ut direkt till skolan och att skolan behöver skriva på ett avtal med kommunen.

Utveckling av rättsläget sedan 2015

Sedan denna utredning har Sveriges kommuner och regioner (SKR tidigare SKL) kommit med ett tydligare uttalande (SKR:s yttrande 18/00799 2018-06-08), där man sammanfattningsvis anser att det strider mot skollagen och kommunallagen att ge skolpeng för eller till elever som går i skola utomlands. Det poängteras att det inte finns lagstöd för att betala ut skolpeng direkt till vårdnadshavare eller en enskild person. Därtill anges att skolpeng betalas endast ut till en kommun i Sverige, genom så kallad interkommunal ersättning. SKR menar vidare att det även strider mot lokaliseringsprincipen i kommunallagen att ge skolpeng från kommuner till skolor utomlands.

Skolverket har 2017 i en skrivelse till regeringen lyft fram att kommunerna idag gör olika tolkningar av om det är förenligt med gällande rätt att skicka med elever skolpengen och att det behöver klargöras om kommunerna ska ha möjlighet att lämna bidrag till utlandsskolorna (dnr 4.2.2-2017:1873). Skolverket redovisade 2019-02-20 regeringsuppdraget (dnr 2018:1034) och föreslog bland annat att reglerna för vem som kan få statsbidrag för studier vid en utlandssvensk skola ska förenklas och att kriteriet ska vara att minst en av elevens vårdnadshavare är svensk medborgare och stadigvarande vistas sex månader i utlandet. Än så länge har förslaget dock inte lett till några förändringar i regelverket.

¹ Utredningen Medflyttning av skolpeng och programpeng utomlands redovisades för utbildningsnämnden i maj 2015.

Hemkommunens ansvar för skolpliktiga elever

Nacka kommun, genom utbildningsnämnden som hemkommun, har ansvar för folkbokförda elevers rätt till utbildning. Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt. Om barnet inte längre är/ska vara folkbokfört i Sverige enligt folkbokföringslagens bestämmelser har barnet ingen skolplikt. Enligt huvudregeln ska skolplikten fullgöras i Sverige.

I de situationer en elev fortsatt är folkbokförd i Sverige men ska vara utomlands en längre tid än att ledighet är aktuellt finns två delar som måste bedömas utifrån ansvaret för skolplikten:

- Först görs bedömningen om eleven ska anses *stadigvarande vistas utomlands*. I så fall omfattas eleven inte av skolplikten. Kommunen behöver göra en utredning av förhållandena i det enskilda fallet och därefter fatta beslut. Bevakningen av skolplikten ska dock fortsätta så länge eleven fortsatt är folkbokförd i kommunen utan att fullgöra skolplikten här.
- Om eleven inte anses stadigvarande vistas utomlands, utan fortsatt omfattas av skolplikt trots vistelsen utomlands, krävs att ansökan om att *fullgöra skolplikten på annat sätt* beviljas.

Det finns ingen angiven tidsgräns för hur lång vistelsen utomlands ska vara för att det ska bli aktuellt att besluta om att skolplikten inte gäller trots att folkbokföringen består. Vid bedömningen av om en elev ska anses vistas varaktigt i utlandet är det inte bara vistelsens längd utan samtliga omständigheter ska beaktas. Praxis från förvaltningsdomstolarna tillsammans med Skatteverkets krav gällande folkbokföringen² ger viss ledning i frågan och ger grund för en tolkning att vistelser mellan sex månader upp till ett år kan ses som stadigvarande vistelse. Kortare vistelse än sex månader kräver alltså istället medgivande att fullgöra skolplikt på annat vis.

När skolplikten upphör på grund av varaktig vistelse i utlandet upphör även hemkommunens ansvar för elevens utbildning och finansiering av denna.

Nacka kommuns erbjudande att ta med skolpengen utomlands

I samband med översynen skolplikt och skolpliktsbevakning tidigare i år i kommunen har åter frågan om att låta elever ta med skolpengen från Nacka kommun utomlands aktualiserats. Bedömningen är att rättsläget i stort sett är oförändrat sedan översynen 2015 gällande kommunens möjlighet att erbjuda elever att ta med skolpengen. Däremot

² Förvaltningsrätten i Jönköping (2017-03-07, mål nr 334-16) bedömde att en sammanhängande vistelse utomlands på sex månader fick anses vara varaktig. Personer som planerar att bo utomlands ett år eller mer ska anmäla detta till Skatteverket för ändring i folkbokföringen.

har det visat sig finnas risker i hanteringen som den ser ut när det gäller kommunens möjlighet att säkerställa kvalitet och värderingar i utbildningen.

Då skolpengen kan tas med utomlands avseende vistelser på minst sex månader och maximalt ett år gäller den för elever som enligt resonemanget ovan bedöms inte omfattas av skolplikten på grund av stadigvarande vistelse utomlands och där kommunens skolpliktsansvar är begränsat till att endast omfatta bevakning av om skolplikten åter blir aktuell.

Genom möjligheten och reglerna kring att ta med skolpengen utomlands har, i motsats mot vad som annars gäller i dessa fall, kommunen inte bara åtagit sig ett ansvar för finansiering utan även bedömning av utbildningens kvalitet och uppföljning av elevens skolgång. Det är svårt att säkerställa och följa upp innehållet och kvaliteten i den utbildning eleverna erhåller och som kommunen bidrar till att finansiera. Detta innebär en risk för att kommunen finansierar utbildningar som inte når upp till godtagbar kvalitet eller respekterar de värderingar som en kommunal finansiering bör säkerställa. Svårigheterna med insyn och kontroll från kommunen riskerar även att vara till nackdel för eleverna och deras utbildning.

Utbildningsenhetens förslag

De utredningar som gjorts av kommunens jurister av rättsläget kring medflytt av skolpeng visar att det inte är helt klarlagt kring om det är lagligt att låta skolpeng följa med en elev som studerar utomlands, och det bör noteras att det finns ett uttalande från SKR om att det strider mot lagstiftningen. Bedömningen är dock att det för elever som är borta mellan sex och tolv månader som inte omfattas av skolplikt finns möjlighet, men att det finns ett behov av att då bättre än i dag kunna säkerställa utbildningens kvalitet och innehåll.

En lösning som 17 kommuner av 25 kommuner i Stockholms län har är att de tillåter ansökan om att ta med skolpengen utomlands när eleven ska gå i en godkänd utlandsskola. Av dessa 17 kommuner är det 12 som enbart tillåter ansökan av godkända utlandsskolor för gymnasiet. Bakgrunden till det synsättet är sannolikt just att man ser det som en fristående skola så som vilken annan som helst med den enda skillnaden att den ligger utanför landets gränser. Detta är i linje med att Nacka kommun valt att erbjuda elever att ta med skolpengen viss tid.

För medgivande att fullgöra skolplikt på annat sätt, det vill säga för elever som är borta kortare tid än sex månader och därmed fortsatt har skolplikt, krävs att verksamheten framstår som ett fullgott alternativ och att möjlighet till insyn i verksamheten kan tillgodoses. Detta innebär att det i huvudsak kan bli aktuellt för utbildningar på godkända svenska utlandsskolor.

Det är rimligt att i vart fall ställa samma krav på verksamheten och möjligheten till insyn för de elever, även om de alltså sannolikt inte bedöms omfattas av skolplikt då de är borta mer än sex månader, får ta med skolpengen från kommunen för finansiering av utbildningen. Därför föreslår utbildningsenheten att medflytt av skolpeng framöver endast ska kunna göras till godkända utlandsskolor

Det åligger inte hemkommunen samma ansvar för elever i de frivilliga skolformerna men utbildningens och undervisningens kvalitet är självfallet viktig även i dessa fall och därför föreslås samma förändring för gymnasiet.

Merparten av de elever som idag tar skolpengen med sig utomlands – 42 av 44 elever i höst - börjar redan idag på en godkänd utlandsskola, men genom förändringen garanteras alla elever en utbildning som framstår som ett fullgott alternativ till den utbildning som annars står barnet till buds i Sverige och behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses. Det minskar också risken för att kommunen ska behöva finansiera utbildningen ytterligare tid för elever som inte kan tillgodoräkna sig utbildningen utomlands. Detta särskilt för gymnasiet där det krävs att skolan följt ”programplanen” men även grundskolan där elever riskerar att få gå om i de fall de kommit efter på grund av tiden utomlands.

I förslaget till riktlinje tydliggörs att om eleven har stor frånvaro eller avbryter sin skolgång kan ersättningen krävas tillbaka. Kravet på godkänt betyg som funnits tidigare tas bort då det inte är relevant då utbildningen står under statlig tillsyn.

Riktlinjen lägger fast övergripande regler för medflytt av skolpeng. Utbildningsenheten bestämmer närmare anvisningar och regler för ansökan och ersättning och presenterar detta på nacka.se.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna har ringa ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

De föreslagna ändringarna syftar till att säkerställa alla elevers rätt till utbildning utifrån kraven i svensk lagstiftning.

Bilagor

Bilaga 1 Förslag till ny riktlinje

Bilaga 2 Nu gällande riktlinje

Bilaga 3 Godkända svenska skolor utomlands

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Anna-Carin Olsson
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
	Ange datum.	Beslutas av nämnd	Utbildningsnämnden	Susanne Nord
Riktlinje	Skolpeng/programpeng utomlands			

Dokumentets syfte

Riktlinjen ska tydliggöra när en elev kan beviljas ta med sig skolpeng eller programpeng utomlands. Riktlinjen ska ge vägledning för hur bestämmelser i skollagen tolkas och tillämpas i Nacka.

Dokumentet gäller för

Elever folkbokförda i Nacka som går i grundskolan och gymnasiet. I riktlinjen används begreppet skolpeng för både grundskolan och gymnasiet.

Beslut om skolpeng

Av utbildningsnämndens delegationsordning framgår vem som är delegerad att fatta beslut gällande skolpeng utomlands i Nacka kommun. I riktlinjen benämns delegater som utbildningsenheten.

Skolgång utomlands med skolpeng

Barn och ungdomar som är folkbokförda i kommunen kan om vissa krav är uppfyllda ta med skolpengen utomlands. Ansökan kan göras av vårdnadshavare eller myndig elev. Utbildningsenheten prövar och beslutar om ansökan ska beviljas.

- Skolpeng utomlands kan beviljas för vistelse som är minst sex månader och maximalt ett år.
- Eleven ska vara folkbokförd i Nacka kommun. Minst en vårdnadshavare ska vara folkbokförd i Nacka om eleven inte är myndig.
- Ersättning utbetalas endast till skola utomlands som följer svensk läroplan och står under tillsyn av och följs upp och utvärderas av nationella skolmyndigheter.
- Skolpengen utomlands kan högst beviljas till en summa som motsvarar den aktuella skolpengen i Nacka. Om utlandsskolans kostnader är lägre än Nackas skolpeng utbetalas det lägre beloppet.
- Ersättning utbetalas inte om skolan får statsbidrag för eleven.

- Har eleven en stor frånvaro eller avbryter sin skolgång kan ersättningen krävas tillbaka.
- För grundskoleelever gäller att minst en av elevens vårdnadshavare ska följa med barnet utomlands.
- Vårdnadshavaren/myndig elev ska om ansökan beviljas säga upp sin skolplacering i grundskolan alternativt ansöka om studieuppehåll i gymnasiet.
- Nacka kommun förbehåller sig rätten att avbryta ersättning för skolgång utomlands om svensk lagstiftning skulle ändras så att skolpeng utomlands inte längre kan utbetalas.
- Utbildningsenheten fastställer regler för ansökan och ersättning av skolpeng utomlands.
- Ansökan om skolpeng avslås om avsikten med folkbokföringen bedöms vara att finansiera sin skola utomlands.

(Adress för tillgänglighetsanpassade dokument)

Postadress: Nacka kommun, 131 61 Nacka

Besöksadress: Stadshuset, Granitvägen 15

Telefon: 08-718 80 00

E-post: info@nacka.se

SMS: 716 60

Webb: www.nacka.se

Org. nummer: 212000-0167

REGLER FÖR SKOLPENG UTOMLANDS

Genom Nackas kundval har alla barn och ungdomar som är folkbokförda i Nacka rätt till skolpeng i grundskolan och programpeng i gymnasieskolan. Barnets vårdnadshavare och myndig elev kan välja en skola i Nacka eller i en annan kommun alternativt en fristående skola någonstans i landet.

Utbildningsnämnden i Nacka har beslutat att en elev, enligt regler och förutsättningar nedan, även kan ta med sig skolpeng eller programpeng utomlands för att bekosta sina studier där. I texten nedan används begreppet *skolpeng* både för skolpeng och programpeng.

Generella regler

1. Skolpeng utomlands kan beviljas under högst ett år dvs. motsvarande två svenska terminer.
2. Skolpengen utomlands kan högst beviljas till en summa som motsvarar den aktuella skolpengen i Nacka. Om utlandsskolans kostnader är lägre än Nackas skolpeng utbetalas det lägre beloppet.
3. Ersättning utbetalas endast till utländsk skola som står under tillsyn av nationella myndigheter eller som frivilligt deltar i fastställda program för uppföljning och utvärdering
4. Ersättning utbetalas inte om skolan även får statsbidrag för eleven.
5. Ersättning utbetalas endast om eleven har nått minst godkänt betyg i alla ämnen/kurser under studierna utomlands. Skolan ska därför skicka dokumentation till utbildningsenheten gällande eleven i slutet av varje termin. Exempel på dokumentation är betyg, utbildningsbevis eller s.k. Progress Report.
6. För grundskoleelever gäller att minst en av elevens vårdnadshavare ska följa med barnet utomlands.
7. Nacka kommun förbehåller sig rätten att avbryta ersättning för skolgång utomlands om svensk lagstiftning skulle ändras så att skolpeng utomlands inte längre kan utbetalas.

<https://www.nacka.se/forskola-skola/skolpeng-utomlands/>

Svenska skolor utomlands godkänd av Skolverket

England, London

Swedish School Society in London Ltd

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-9, Gy.

[Svenska skolan i London](#)

Frankrike, Paris

Svenska skolföreningen i Paris

Reguljär undervisning, förskola, förskoleklass, år 1-9, Gy.

[Svenska skolan i Paris](#)

Portugal, Lissabon

Svenska skolföreningen i Lissabon

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-6.

[Svenska skolan i Lissabon](#)

Spanien, Fuengirola

Svenska skolföreningen på Costa del Sol

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-9, Gy.

[Svenska skolan i Fuengirola](#)

Spanien, Gran Canaria

Svenska skolan/Colegio Sueco, Rocas Rojas

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-6.

[Svenska skolan på Gran Canaria](#)

Spanien, Madrid

Skandinaviska Skolföreningen

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-9, Gy.

[Skandinaviska skolföreningen Madrid](#)

Spanien, Marbella

Svenska skolan i Marbella

Reguljär undervisning, år 1-6.

[Svenska skolan i Marbella](#)

Spanien, Teneriffa

Svenska skolan Teneriffa

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-6.Handledning för åk 7-9 som läser på distans.

[Svenska skolan på Teneriffa](#)

Spanien, Torrevieja

Skandinaviska skolan Costa Blanca

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-6.Handledning för åk 7-9 som läser på distans.

[Skandinaviska skolan Costa Blanca](#)

Spanien, Palma de Mallorca

Svenska skolan

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1- 9.

[Svenska skolan på Mallorca](#)

Tyskland, Berlin

SSB Schwedische Schule in Berlin GmbH

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-6.

[Svenska skolan i Berlin](#)

Tyskland, Hamburg

Skandinaviska skolan i Hamburg

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-6.

[Skandinaviska skolan i Hamburg](#)

Österrike, Wien

Svenska skolföreningen i Wien

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-6.

[Svenska skolan i Wien](#)

Kenya, Nairobi

The Swedish School Association of Kenya

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-9, Gy.

[Svenska skolan i Nairobi](#)

Mocambique, Maputo

Skandinaviska skolan i Maputo

Reguljär undervisning, förskoleklass, år 1-9.

[Skandinaviska skolan i Maputo](#)

<https://utbildningsguiden.skolverket.se/grundskolan/om-grundskoleutbildning/svensk-skola-utomlands>

Anmälningar

11

UBN 2021/60

2021-11-03
TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr: UBN 2021/60

Anmälningar

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden tar del av utsända anmälningar.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden tar del av följande anmälning:

Svar på mail och brev angående skollokaler till Lilla Nacka Grundskola, KFSK 2021/1081 och UBN 2021/153, daterat den 26 oktober 2021

Lilla Nacka grundskola
Mika Nyström
Angelica Brattlön Perez

2021-10-26

Dnr: KFKS 2021/1081, UBN 2021/153

Svar på mail och brev angående skollokaler

Tack för ert mail och brev som ni skickat till kommunstyrelsen och utbildningsnämnden. Med detta svar kommenteras det ni skriver i ert mail och som bilaga finns svar på frågor ni ställt till enhetschefen för fastighetsförvaltningen.

Ni skriver att ni fått beskedet att frågan om era lokaler har blivit en politisk fråga. Just ert behov av lokaler är inte en politisk fråga men politiska beslut och inriktningar kopplat skolorna på östra Sicklaön har påverkan på vilka lokaler som finns tillgängliga och inte. Två avgörande frågor har varit kopplat till Ektorps respektive Borgvalla skola. I Ektorps skola har frågan varit vilken renovering som ska göras av skolan. Det finns som ett villkor i överlåtelseavtalet till Hemsö fastigheter av skolan att den ska renoveras. Efter överenskommelse med Hemsö togs beslut i kommunstyrelsen den 7 juni att teckna nytt hyresavtal med Hemsö. Innebörden av det är att nuvarande skola rivs och ersätts med en ny F-9 skola, som fortsatt drivs av Valfärd skola. Nuvarande Borgvalla skola är så stort renoveringsbehov att den behöver ersättas. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade den 25 maj att anslå medel för projektering av en ny F-3 skola på tomten som gränsar till nuvarande skola. Valfärd skola kommer också att driva den skolan framgent. Vad gäller användningen av Skuru skola efter det att de evakuerade flyttat tillbaka till sin nya skola, är den att Valfärd skola driver den i de lokaler man hyr idag.

Vad gäller ert lokalbehov ha vi sedan länge förstått att ni söker nya lokaler. Vi har från kommunens bistått på flera sätt och kommit med flera förslag. Kommunen har dock inte något formellt ansvar att ordna lokaler för fristående anordnare. Ni undrar om det är möjligt att bebygga tomten mellan den tomt Balder äger idag och Bergåsvägen. I det inriktningsbeslut (start-PM) som tagit för Ektorps centrum ska denna tomt fortsatt vara naturmark. Ändring av det inriktningsbeslutet är

en politisk fråga. Att flera av de fastigheter/lokaler som ni frågat om inte är möjliga att få tillgång till framgår av förra stycket. Det leder över till vad som finns tillgängligt.

Ni har fått besked av enhetschefen för fastighetsförvaltning att ni kan hyra den gula byggnaden vid Skuru skola. Är ni intresserade av det förutsätter det en samverkan med Välfärd skola kring användning av skolgård och annat. Därtill finns den så kallade Lagårdstomten tillgänglig, i de fall ni önskar bygga en ny skola. Kommunen kan både tänka sig att sälja tomten eller upplåta den med tomträtt.

För att det inte ska uppstå missförstånd kring om ni är intresserade av att gå vidare med någon av dessa objekt vill enheten för fastighetsförvaltning ha ett skriftligt besked från er senast den 30/12 2021 om ni är intresserade eller inte. Om det inte kommer något svar ses det som att ni inte är intresserade. Då kommer enheten för fastighetsförvaltning att gå vidare med att hitta annan hyresgäst till gula huset vid Skuru skola, respektive gå vidare med uppdraget att ta fram en ny detaljplan för Lagårdstomten.

För kommunstyrelsen och utbildningsnämnden

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör

Susanne Nord
Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Bilaga

Svar på frågor ställda till enhetschefen för fastighetsförvaltning

Svar på frågor enligt mail till chefen för enheten för fastighetsförvaltning

Är det möjligt att Lilla Nacka skola hyr Skuru skolas tomma lokaler efter evakueringen av Ektorps skola?

Det går idag inte att utlova att det finns några tomma lokaler i Skuru skola efter det att evakueringen av Ektorps elever till Skuru är avslutad. Inriktningen är att Valfärd skola driver verksamhet i lokalerna.

Är det möjligt att Lilla Nacka och/eller Ektorps skola använder baracker så att alla elever har skollokaler under nybyggnation av Ektorps skola och dess evakuering? Kan baracker ställas på Skurus skoltomt och dess kringområde (kommunens mark)? Kan baracker ställas vid Ektorps skola?

En evakuering av Ektorps skola till Skuru skola innebär att samtliga lokaler förutom den Gula byggnaden kommer att nyttjas av Valfärd skola. Skuru skolas skoltomt kommer inte att ha möjlighet att ha baracker då ytorna behövs som skolgård. Det är inte möjligt eller lämpligt att ha paviljonger på Ektorps skola under evakueringen då området kommer att vara en byggarbetsplats.

Kan kommunen möjliggöra för byggande av en ny grundskola, Fastighet Balder AB är ett av flera bolag som visat intresse att bygga skolhus till Lilla Nacka.

Om ett privat fastighetsbolag vill bygga en skola på sin mark har man möjlighet att göra det förutsatt det ryms inom gällande detaljplan. Kommunen möjliggör det genom att ta fram ny detaljplan om så krävs, samt att bevilja bygglov.

Kan Lilla Nacka AB och Balder fastighet AB tillåtas bygga ett större skolhus på samma mark, som det är tänkt att bygga den nya förskolan på. Kan Raketparken användas som skolgård/parkområde? Skolgård kan också delvis anläggas på taket.

I den nyligen antagna inriktningsbeslutet (start-PM) för Ektorps centrum är detta område planerat att fortsatt vara naturmark.

Finns det någon mark/tomt i närområdet för att bygga ett skolhus? (Förutom Duvnästomten, som vi är intresserade av.)

Utöver denna finns ingen ledig tomt som är detaljplanerad för förskole-/skoländamål.

Kan Lilla Nacka bli anordnare av den nya Utskogens skola?

Nej. Valfärd skola avser att driva den skolan.

Kan Lilla Nacka och Skuru förskola slås ihop? Bygga ny förskola på den tomten istället?

Möjliggöra till att ny skola byggs på tomten där det nu planeras för vår nya förskola.

Om ni med slå ihop avser att verksamheterna ska gå samman och bli en, så är det en fråga ni måste diskutera med Valfärd skola. Om ni avser att det ska byggas en större förskola som rymmer två anordnare, Lilla Nacka och Valfärd skola, så är det en fråga för Rikshem som äger fastigheten, om de vill ta den investeringen och om anordnarna som driver verksamheten kan bära hyran för de nya lokalerna. Vad gäller den nya förskolan vid Ektorps centrum så står det i inriktningsbeslutet för detaljplanen att det ska vara förskola. Ändring av det kräver ett nytt inriktningsbeslut.

Kan Lilla Nacka få använda viss del av Skurus skoltomt? Kan Lilla Nacka bygga en ny skola på Skuru skoltomt?

Även här är det Rikshem som äger fastigheten och tar beslut om eventuella investeringar och som bygger. Bedömningen är att ytterligare byggnad svårligen får plats om tillräcklig utemiljö ska finnas för eleverna.